

Секція 2

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

УДК 347.91/95

Людмила Олексіївна АНДРІЄВСЬКА,

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Метою запровадження наказного провадження в судовий розгляд є недоцільність використання складної та іноді досить довготривалої процесуальної форми позовного провадження для здійснення розгляду та вирішення безспірних вимог.

В сучасному цивільному судочинстві вагомим питанням є забезпечення права на судовий захист у розумні строки за допомогою прискорених форм відправлення правосуддя. Дане питання має як теоретичний інтерес, так і практичну значимість.

У ст. 55 Конституції України закріплено, що кожен має право на судовий захист [1].

Для підвищення ефективності здійснення судового захисту є впровадження такого провадження, яке буде забезпечувати швидке вирішення цивільних справ. Саме такою процесуальною формою є наказне провадження.

Наказне провадження – це спрощена ініційована процедура захисту майнових прав та законних інтересів кредитора, вимоги якого до боржника щодо стягнення грошових коштів або витребування майна ґрунтуються на безспірних документах та обставинах, що здійснюється за відсутності позову шляхом видачі судового наказу [2, с. 166].

Чинний Цивільний процесуальний кодекс України містить лише визначення судового наказу, при цьому на законодавчому рівні поняття наказного провадження відсутнє.

Стаття 96 Цивільного процесуального кодексу України передбачає випадки видачі судового наказу, а саме: 1) заявлено вимогу про стягнення нарахованої, але не виплаченої працівникові суми заробітної плати; 2) заявлено вимогу про компенсацію витрат на проведення розшуку відповідача, боржника, дитини або транспортних засобів боржника; 3) заявлено вимогу про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення з урахуванням індексу інфляції та трьох відсотків річних, нарахованих заявником на суму заборгованості; 4) заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на

одну дитину – однієї чверті, на двох дітей – однієї третини, на трьох і більше дітей – половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспоруванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб; 4-1) заявлено вимогу про стягнення аліментів у твердій грошовій сумі в розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспоруванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб; 5) заявлено вимогу про повернення вартості товару неналежної якості, якщо є рішення суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола споживачів [3]. Таким чином, у наказному провадженні вимога може полягати як у стягненні грошових коштів, так і у витребуванні майна.

Якщо заявлено вимогу про стягнення нарахованої, але не виплаченої працівникові суми заробітної плати, судовий наказ може бути видано не лише на суму заборгованості із заробітної плати, а й на суму компенсації за порушення строків її виплати, оскільки вона входить до структури заробітної плати; якщо заявлено вимогу про стягнення заборгованості за надані житлово-комунальні, телекомунікаційні послуги, послуги телебачення та радіомовлення, судовий наказ може бути видано за наявності відповідних договорів про надання таких послуг, інших письмових доказів, що підтверджують фактичне надання та отримання таких послуг; видача судового наказу за заявленою вимогою про повернення вартості товару неналежної якості можлива лише за наявності преюдиційного рішення суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола осіб [4].

Згідно зі ст. 102 Цивільного процесуального кодексу України, у разі прийняття судом ухвали про відкриття наказного провадження, суд у триденний строк з моменту її постановлення видає судовий наказ по суті заявлених вимог без проведення судового розгляду та дослідження доказів [3]. На нашу думку, такий строк є замалим, тому що саме судовий наказ являється кінцевим актом здійснення процесуального та матеріального права, та вважаємо за доцільне продовжити строк до 10 днів.

На нашу думку, для вдосконалення інституту наказного провадження можливо розширити перелік кола справ, у яких воно застосовується.

Підсумовуючи слід зазначити, що наказне провадження являє собою спрощений вид цивільного судочинства та має на меті розвантаження судів від справ, які не потребують повної процедури розгляд, на спрощений та ефективний захист безспірних справ шляхом видачі

судового наказу. Особливістю наказного провадження є спрощена процедура розгляду вимог заявника без виклику сторін, кінцевим результатом якого є винесення судового рішення. Але інститут наказного провадження має свої недоліки, тому його треба вдосконалювати для більш ефективного судового розгляду.

Список бібліографічних посилань:

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 18.10.2017).

2. Цивільний процес України : підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, І. В. Андронов, Г. М. Ахмач, Н. Ю. Голубева та ін. ; за ред. Є. О. Харитонova, О. І. Харитонovої, Н. Ю. Голубевові. Київ : Істина, 2011. 532 с.

3. Цивільний процесуальний кодекс України : закон України від 18.03.2004 № 1618-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 18.10.2017).

4. Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2011 № 14 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11> (дата звернення: 18.10.2017).

Одержано 19.10.2017

УДК 342.92

Сергій Сергійович БАНДУРКА,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ЗАХИСТУ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасній Європейській Україні всі форми власності є однаково цінними. Відповідно кожен суб'єкт права власності: держава, територіальна громада, фізичні особи, незалежно від громадянства, юридичні особи – користуються рівним правом захисту власності.

На погляд В. В. Галунька, серед суб'єктів публічного адміністрування найбільший вклад в адміністративно-правовий захист права власності вносять такі органи виконавчої влади: 1) МВС України; 2) Держкомпідприємництво (з 24.12.2014 реорганізована в Державну регуляторну службу України (ДРС), 3) Антимонопольний комітет України, 4) Державна виконавча служба України та підпорядковані їм на місцях органи і посадові особи [1, с. 214–223]. Цілком поділяючи висновок, щодо розуміння поняття «адміністративно-правовий захист», як «...організаційно-правову діяльність органів публічної адміністрації, яка здійснюється на основі адміністративно-правових